

Szerkesztőség  
 Arad, Acsév-palota.  
 Kiadóhivatal  
 Bulv. Regele Ferdinand 4/22  
 (József főherceg-ut.)  
 (Aradi Nyomda Vállalat.)  
 Sürgönycim: Közlöny, Arad  
 Telefonszám:  
 Szerkesztőség és kiadóhivatal  
 151.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

\* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. \*

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre ... .. 720 Le  
 Fél évre ... .. 360 Le  
 Negyed évre ... .. 180 Le  
 Havonta ... .. 60 Le

Hirdetéseik díjazás szerint  
 Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap  
 5 lej. Budapesti 50 banival  
 több.

## Diszpolgárok.

Azok a diszpolgárok, akikről itt szó esik, nem országok kitünő államférfiai, nem kiváló finánczsenik, még csak nem is udvari tanácsosok, vagy kiérdemesült, fényesen dekorált tábornokok, esetleg más méltóságok. Nem. Ezuttal a diszpolgárok matrózok, akik a kötelességteljesítés és a békeakarás tereén szolgáltak rá nagy-nagy kitüntésekre. Az történt, hogy Newyork városa a Z. R. III. legénységét és tisztikarát diszpolgárokká választotta. Az Egyesült Államokban nincsen középkereszt, kis csillag, ott csak a munkát, a tehetséget és az értéket tisztelik az emberben és ez a demokrata köztársaság úgy tiszteli meg azokat, akiket szeret és akik az emberiség ügyét előre viszik, hogy diszpolgárokká avatja. Meg kell érteni ennek a kitüntetésnek a súlyát és értékét. Amerikában ma a legnagyobb nehézségek közé tartozik még csak bejutni is, lát még polgárjogot szerezni. A Zeppelin legénységétől és tisztikarától nem követeltek öt évi otllakást, egyszerre polgárokká ismerték el őket.

Előkelő és főként őszinte gesztus ez: Európa megint tanulhat valamit az ifju Amerikától. Newyork, a nagy, gigászi metropolisz diszpolgároknak választja meg azokat a bátor embereket, akik átrepültek az Oceánt Amerika és Európa között. Ez a megértést és főként megbecsülést mutató gesztus szinte demonstrálóan bizonyítja, hogy mennyire másképpen gondolkodnak odaát a békéről, mint a revanstól égő, vézró és rettegő Európában. Odaát már senki sem beszél jóvátételről, megszállásról, büntető szankcióról, senki sem ordítja a „Vae victis“-t, a türelmetlenséget, nem építenek tankokat és nem gyártnak borzalmak gázgránátokat ezerszámra egy eljövendő új háborúra. Amerika, Zeppelinben a béke új ezüstgalambját látja és annak személyzetét hősként tiszteli.

A Z. R. III., a legendás, levegőt szelő gépóriás mindennél erősebb propaganda-eszköze a békének és az újjászületésnek. Az a háromnapos rekord, ami alatt átrepülte a tengert, egyben figyelmeztető is a győztesnek, hogy olyan állam, amely ilyen adhat a világnak, nagy szolgálatot tehet az emberiségnek.

## Feloszlatták a német birodalmi gyűlést.

Nem sikerült a kormány ujjaalakítása. — A Marx-kabinet intézi az új választásokat.

(Berlin, október 21.) A régóta húzódo német kormányválság radikális befejezést nyert: minthogy a német nemzetiekkel nem sikerült a megegyezés, a német köztársaság elnöke feloszlatta a német birodalmi gyűlést és így rövidesen ismét új választások színhelye lesz Németország. Ebert birodalmi elnöknel főképen a porosz országgyűlés középpártjai követelték a házfeloszlatást, aki most a követelésnek eleget is tett. A birodalmi gyűlésben egyetlen pártnak sem volt olyan többsége, amelyre kormányalakítás esetén biztosan támaszkodhatott volna. Ezért a német politikát gyakran a bizonytalanság uralta. A kormányok az új birodalmi gyűlés együttléte óta folyton a nagyobb mandátumszám

mal rendelkező pártok kegyeiért versengtek és mert ígéreteiket nem mindig tudták betartani, épen ennek következtében, gyakran visszas helyzetbe kerültek. A legutóbbi kormányválságok sorozatát sem remélték másképen megoldhatónak, minthogy feloszlássák a birodalmi gyűlést és a kormányt olyan párt vegye át, amely az új választásokon többséget szerez. A berlini sajtó egyhangulag helyesli a birodalmi gyűlés feloszlátását, a melyet az alkotómunkára képtelennek, a francia imperiálizmus szülöttjének és a reális külpolitika akadályának tekint. A Marx-kormány azonban az új választások befejezéséig helyén marad, amihez Ebert birodalmi elnök ragaszkodott, hogy ezzel is elkerüljék a külpolitikai zökkenőt.

## Parasztforradalommal fenyeget Radics.

Ha újból Pasic kerülne hatalomra, kikiáltaná a köztársaságot Horvátországban. — Davidovics kapott megbízást az új kormány megalakítására

(Zágráb, október 21.) A jugoszláv kormányválság legalább átmenetileg megoldottnak tekinthető, mert Davidovics a volt miniszterelnök kapott ismét megbízást kormányalakításra, aki kabinetjét már össze is állította. A király valószínűleg ma aláírja az új kormány kinevezését, amelyben a lemondott Hadzsics hadügyminiszter helyét Trifunovics zágrábi hadtestparancsnok foglalja el. Radics István, a horvát parasztpárt vezetője, aki a jugoszláv politikai életnek ma egyik legjelentősebb tényezője, kijelentette, hogy a király csak arról akart meggyőződni, hogy Davidovics mögött áll-e az egész ország közvéleménye. A király meggyőződött róla, hogy Davidovicsnak abszolút többsége van és ezért bizta meg őt ismét kormányalakítással. Jovanovicsot, a ki néhány napig deignált miniszterelnök volt, okos és becsületes politikusként tartja, de szerinte nem elég erős arra, hogy Pasicék erejének ellentálljon. Kijelentette Radics István még azt is, hogyha nem Davidovics jutott volna ismét kormányra, akkor a horvát képviselők elhagyták volna Belgrádot,

hogy soha többé ne térjenek oda vissza. Davidovics feladata volt a korrupció letörése, tehát nem kerülhettek újra uralomra Pasicék, akik a korrupciót valósággal tenvéstették. Ha ismét Pasic radikális pártja jutott volna vagy jutna uralomra, mondotta Radics, akkor a horvátok azonnal kikiáltanák a köztársaságot és kiszámíthatatlan események következnenek. Radics pártját erősítené Pasic kormányrajutása és Davidovics bukása esetén Korosec pártja is, mert maga Korosec jelentette ki Radicsnak, hogy ebben az esetben azonnal belép egész pártjával a horvát köztársasági parasztpártba. Ugyanezt jelentette ki Mehmed Spaho és több boszniai képviselő is. Radics kijelentette még, hogy amennyiben Pasic jutna még egyszer uralomra, akkor sem féltene személyi biztonságát és nem is kérne garanciát. Ha személyt a legkisebb sérelem érné, akkor azonnal kilörne a parasztforradalom. Hiszi, hogy Pasic sem szeretne polgárháborút, mert Pasic is nagyon jól tudja, hogy Radics személye pacifista politikája miatt, telér egy hadsereggel

## A spanyol király a Népszövetségről.

(London, október 21.) Az Evening Standard közli XIII. Alfonz spanyol király nyilatkozatát a Népszövetségről. A spanyol király a Népszövetséget nem tartja elég demokratikusnak, hanem főleg a tanácsban képviselt nagyhatalmak monopoliumának. Nyilatkozatában hangsulyozza még, hogy a népszövetségi közgyűlés befolyása nagyon csekély.

## Magyarország a szanálás útján.

(Budapest, október 21.) Smittfi Magyarország népszövetségi pénzügyi főbiztosa ma tette közzé jelentését szeptember hónapról, a mely minden tekintetben igen kedvező színben tünteti fel a magyar szanálás előrehaladását: A jelentés mindenek előtt megállapítja, hogy az újjáépítés első negyedévében a költségvetés hiánya csak kevéssel haladja túl az előirányzatot. A Nemzeti Bank valuta és deviza készlete augusztusnál 100 milliárdal emelkedett. A tavalyival szemben az import mindössze 39. ellenben a kivitel 62 százalékkal emelkedett. A jelentés végén is még egyszer hangsulyozza a főbiztos, hogy az eddigi eredményeket igen kedvezőeknek kell tekinteni.

## Makó kéri az aradi szobrokat.

(Budapest, október 21.) Makó polgármestere ma bejelentette a kultuszminiszteriumban, hogy az aradi szabadságszobrot Makón kívánia felállíttatni. Kívánságát azzal indokolja, hogy Aradmegye Magyarországhoz tartozó részének Makó város a székhelye és így legtöbb joga van az aradi vonatkozású szoborcsoporthoz. A kívánságra Kertész K. Róbert kultuszminiszteri államtitkár, aki egyben a képzőművészeti tanácsnak is az elnöke, kijelentette, hogy hivatalosan még nincsen tudomása arról, hogy az aradi hatóságok le akarnák bontatni az emlékművet és így annak elhelyezéséről nem is intézkedhetnek még. Makó városa továbbra is a legkönyolyabban szorgalmazza az aradi szabadságszobor megszerzését és a város képviselőtestülete legközelebbi ülésén állást is foglal ebben az ügyben.

## Newyork díszpolgárai lettek a Z. R. III. hősei.

(Berlin, október 21.) Az Észak-amerikai Egyesült Államokban valóságos ünneplésben részesítik mindenütt a Z. R. III. személyzetét. Az ünnepléseket most Newyork városa azzal tetőzi be, hogy dr. Eckenertet, a léghajó kapitányát és egész legénységét a város díszpolgárainak választotta meg.

## Cuba, a remények temetője.

**Szabó József volt aradi főkertész visszamenekült Amerikából Aradra. — Irtózatos a nyomor a kivándoroltak között.**

(Saját tudósítónktól.) Szabó József városi főkertész volt Aradon 1920-ig. Akkor nyugdíjaztatta magát és 1924. augusztusig váltig azon törte a fejét, hogy mit vegyen előbb abból a 145 lej havi nyugdíjból, amit Arad városa kiutalt a részére. 1924. augusztusában erőt vett rajta is az amerikai ház: itthagyni ezt a vén Európát, kimenni az Oceánon tundra új perspektívát, új horizontot látni s főként új egzisztenciát teremteni magának.

Szabó József a volt városi főkertész is felpakkolt, pénzzé tette értékeit, családját itthagya és ment ki Cubába szerencsét próbálni. Augusztus 4-én indult Aradról, 12-én hajóra szállt Hamburgban és 19 napi utazás után kikötött Havannában, Cuba fővárosában. Október 18-án, szombaton Szabó József ismét beállított itthagytott családjához. Egy hónapig volt mindössze a nagyszerű szivarok hazájában ez untig elég volt neki. Egy keserű tapasztalattal gazdagabban és tömérdek lejjel, illetve dollárral szegényebben érkezett. Dollárairól már nem tud beszámolni, de szomorú tapasztalatairól annál inkább és ezeket a figyelmet érdemlő dolgokat az ő előadása alapján itt közöljük:

### Harminctétezer emigrált nyomorog Cubában.

— Kezdem azon, hogy az utazás a német hajón elég kellemes volt. Az ellátás és a bánásmód szintén. A legénység udvarias, az élelmezés tápláló. Amikor tizenkilenc napos hosszú utazás után kikötöttünk Havannában, szomorúan láttam, hogy mennyivel más itt az élet, mint ahogy azt én elképzeltem. Munkát kerestem, de mindenütt vállvonogatással elküldöt-

döttek. Munkaalkalom Cubában nincsen. Ipari vállalkozás a legminimálisabb, minden iparcikket az Egyesült-Államokból importálnak. Megpróbáltam valamilyen uradalomnál mint kertész elhelyezkedni, de ez is kizárt dolog, a virágokat és a gyümölcsöt, meg a főzeléket Kaliforniából és Floridából hozzák. Harminctétezer kivándorló van itt, kik közül csak háromezren kaptak munkát minimális díjazás mellett, közeli harmincezer ember, közöttük tizenkétezer magyarországi és erdélyi magyar és haterzer román nyomorog. Hónapok és esztendők óta tétlenül csavarognak, teljesen lerongyolódtak, sokan koldulnak és a szemétből szednek ki hulladék-ételeket. Rengetegen jönnek fel Délamerikából is, remélve, hogy itt munkát kapnak, de csak szaporítják a nyomorgók számát. Arról, hogy valaki átjusson az Egyesült Államokba, szó sem lehet.

### Havannai jakkiállítás, amely elhallatszik Aradra.

Leközlünk egy névsort, amelyben az alábbi kivándoroltak kéri hozzájárulóikat, hogy mentsek vagy küldjenek nekik pénzt. A beszédes névsor a következő: Grosz Andor Arad, Lindenfeld Miksa Er-mihályfalva, Nicolí József Arad, Grünbaum B. László Arad. Vári Béla Arad, özv. Himmelsbacher György né Arad, Marian Nicolas Nagyszentmiklós, Fried Lajos Székelyhid Biharmegye, Rosenfeld Sámuel Nagyvárad, Vazuka Nándor Gurahont. Gaál Gyula Gurahont, Schmiéd Mátvás Zsombolya Torontálmegye, Dezsöfi Gyula Arad, Pinkesz Mór Sárköz, Hermann Jenő Alsó-Valkó Szilágymegye, Tóth Lajos Kassa Csehszlovákia, Kolb

Márkus Gurahumora Bucovina, Alois Stauber Gurahumora Bucovina, Glück István Arad, Wolf Vidor Arad, Friedmann József Er-mihályfalva, Weisz Miklós Székelyhid, Bergesz Rezső Szentmiklós, Klein Béla Nagyvárad, Schlatter Árpád Aranyostorsa, Veres Géza Nagyvárad, Györgyössy Ilona Arad, Róth Sándor Nagykároly Fried Izrael Marnarossziget, Weisz József Székelyhid, Pop Antal Marnarossziget, Kalló István Radnót Küküllőmegye. Ezeknek a címe: Acosta 35. Habana. Szabó József azt mondja, hogy e szerencsétlenek túlnyomó része a legnagyobb nyomorban él és egyetlen vágyuk hazajönni.

### Vissza Cubából.

Szabó József elmondja még, hogy megmaradt pénzén hajlégyet vartott és visszajött ismét Aradra. Vissza az utat francia hajón tette meg, ahol ehetetlen kosztot kapott és volt alkalma közvetlenül látni az ottani életet. A jövő terveiről nem nyilatkozik, csupán annyit árul el, hogy Cubának még csak a tájkára sem megy többé, mert ez a középkamerikai kis sziget a remények nagy temetője.

## Szabó István táblabíró halálára.

Irta: Dr. Gabos Jenő ügyvéd.

Meghalt egy ember, a tetőtől talpig becsületes, az igaz ember, a szív embere. Birói tisztet viselt és minden biráskodásában kiütözött az érző ember. Jó szíve, derűs arca volt, ezért mindenki, bírótársai, az ügyvédek, sőt még a perlekedők is szívesörömmel érintkeztek vele. Jó ember volt, szerette mindenki, ő is szeretett mindenkit. Bátran fordulhatott hozzá bár

ki tanácsért, készséggel állott mindig mindenki rendelkezésére, mosolygó arccal adott választ a hozzáintézet kérdésekre.

És az egyik polgári tanácsnak volt elnöke és arról volt nevezetes, hogy a perrendtartás rendelkezéseit a legpontosabban betartotta, úgy, hogy tárgyalásai egészen tiszteletteljes jellegűek voltak. Utóbb, az Imperium átvétele után, egy szerényebb tárgykört, a válóperek és a gondnokság alá helyezések intézését bízták rá, de ő ezt a kevesebb érvényesülési lehetőséget magában rejtő tárgykört is annyi buzgalommal és ritka figyelemmel látta el, mint korábbi beosztását. Ő volt a referense a régi perrendtartás szerinti írásban lefolytatott pereknek is, ami azt jelenti, hogy a hatalmas iratcsomók garmadáit fektették szobájában és ő azon rövid idő alatt, mióta átvette ez ügyek intézését, már is nagyon sok ügyet referált el, amelyek jelentőségét csak az tudja megbírni, aki látta ez óriási iratcsomagokat. Végzetlen türelme volt, ez is egyike ama tulajdonságoknak, melyek a jó embert jellemzik.

Kiválóan képzett, nagy tudású, jójudiciumu, alapos jogász volt, úgy, hogy minden ügyfél, felperes és alperes nyugodtan bízta rá ügyének elintézését. És volt még egy nevezetes tulajdonsága: mindig elegánsan, csinosan jelent meg, ruhái mintául szolgálhattak másoknak is. Vakitóan fehér mellényeiről az utcán már messziről fel lehetett ismerni, — szinte az

## TARCA

### Schratt Katalin élete a szinpadtól a szinpadig

(Bécsi levél.) Abból az alkalomból, hogy Schratt Katalin, akinek nevéhez egy fejedelmi regény fűződik, ismét kénytelen volt vissza térni a szinpadra, a híres hietzingi villa legendás multjából érdekes emlékeket elevenítenek fel, a melyek egy ragyogó ivü élet sorsfordulatát mutatják.

— Schratt Katalin hietzingi villája — meséli egy beavatott író visszaemlékezése — csendes és üres, legalább is nem az már benne a házi asszony, akinek azelőtt a rezidenciája volt. Elhagyott és szomorú a kert, melynek útja a Königsberg csucsán kanyargott. Régóta nem állt már meg a kapuja réz oroszlánjai előtt aranyos keretű udvari hintó, ami annak idején annyiszor keltett feltűnést. Nemrégiben Schratt Katalin egyetlen öreg barátja, Kerzl doktor háziorvosa is elköltözött az élők sorából, aki schönbrunni házából még itt-ott felkapaszkodott a Gloriette-uti magaslatra, hogy a hietzingi villa lakójával elbeszélgeszen az elmúlt és soha vissza nem térő régi időről.

— Ezek az idők valóságos legendakörrel vettek körül ezt a vendégszerető házat, amelynek kapuja valamikor a látogatók előtt tárva-nyitva állott. A legendák nem voltak mindig valami jámborak. A pletyka, a szóbeszéd, a botrányt szaglászók régi szokása, de főleg az érthető kíváncsiság és irigység egész serege félig vagy teljesen kitalált történeteket tudott a Burgszínház művésznőjéről, aki kellő időben mondott bucsút a szinpadnak, bár sokkal korábban hagyta ott, sem hogy nyugodalomba vonulása a fáradságával megokolható lett volna. Mégis lemondott szerződéséről, nem azért, mert okosan és tapintatosan tudta, mit kell cselekednie, hanem főleg azért, mert ez a különben kiválóan tehetséges és utólréhetetlen kedvességű művésznő nem rendelkezett azzal a képességgel, hogyan kell kollegákkal és kolleganókkal barátságot kötni. Ennek a barátságának hiánya nagyon megnehezítette számára az emberekkel való érintkezést és egyre jobban eltávolodott a nyilvánosságtól. Bár egyéniségének fő jellemvonása a természetesség, közvetlenség és nyíltság volt, Ferenc József barátsága révén kénytelenül vált tartózkodási magatartást tanúsítani az emberek közeledésével szemben.

— Az a kör, amelyben élt, a legexkluzívabb társaságból állott és ebbe a körbe művésztársai közül csak Reimers és Lewinsky asszony, az egykori igazgató Weisse, a Deutsches Volkstheater-től Kutschera látogattak el. Girardi fiatalabb éveiben különös kedves vendég volt a Schratt-háznak — sőt, de ennek már nagy ideje — benső barátság is fűzte Schrathoz. Ha Girardi jókedvében a „boldog ifjuságra” visszaemlékezett, sohasem feledkezett meg azokról az emlékekről, hogy egy ízben meg is kérte Schratt Katalin kezét. Egy időben volt is szó holmi eljegyzésről, de a fiatal Girardiról, az ő kissé duhaj és meglehetősen szabadszájú természetével csakhamar kisült, hogy nem igen illettek volna Schratt Katalin egyéniségéhez. A császárhoz való viszonya, mely évtizedekig foglalkoztatta titokban a közvéleményt, talán sohasem adott volna a híres bécsi legendákra alkalmat, ha annak idején egyáltalán szabad lett volna nyilvánosan beszélni egy olyan barátságról, amely egy császár és színésznő között volt.

— Ferenc József barátságából, amellyel Schratt Katalinhoz vonzódott, sohasem csinált titkot. Sokszor lehetett látni, mint a Tivoli-erdő kapuján, amelynek

kulcsát magánál hordozta, átmegy a Maxingstrasse villájába Schratt Katalinhoz. Épp oly kevéssé kerülte a nyilvánosságot, a mikor előbb St. Wolfgangban vagy később Ischiben látogatóba ment hozzá. Bár senki sem beszélt róla, mindenki tudta, hogy a Kärntnering egyik palotáját azért kapta ajándékba a császártól, mert odaadón ápolta egyszer, amikor nagy beteg volt. Két ségtelen, hogy egész életének mindig nagy stílusa volt. Fogadóestéi híresek voltak és azokon szinte kinosan válogatott társaság gyűlt össze. Kétszer hetenként nagyobb estélyeket is adott, ilyenkor az ő nagy izlésével berendezett szalonjaiban politikusok, nagyiparosok és magától értetődően arisztokraták voltak jelen, de művészek és tudósok is szívesen látott vendégek voltak.

— Délutáni teáján igen gyakran jelent meg a császár. Egy ilyen alkalommal mutatta be Schratt Tervelet és Girardit az uralkodónak. A sajtóval is élénk összeköttetést tartott fenn, a Neues Wiener Tagblatt szerkesztője, Singer Vilmos barátai közé tartozott, épp úgy a humoráról ismert Bauer Gyula, valamint Frischauer és Siegfried Löw. Az öreg Schlesinger Zsigmond is évtizedekig bejáratos volt a Schratt-házhoz,

mondhatnók: mellénye szimbolizálta szívét és egész gondolkozását... Most, hogy végleg eltávo-

zott közülünk, fáj a szívünk és úgy érezzük, hogy nagyon nehéz lesz helyét betölteni.

## Zsidó halottakat követel a szegedi egyetem.

Cluji mintára Szegeden sem engedik be a zsidó hallgatókat a bonctanrembe. — Megszűnt a soproni erdészeti főiskola diáksztrájkja.

(Budapest, okt. 21.) A soproni erdészeti és bányászati főiskola sztrájkoló hallgatóinak ügye mind nagyobb hullámokat vet. Mint ismeretes, Tettamenti rektor bezártatta az iskolát, mert a diákok nem voltak hajlandók együtt tanulni az intézet két zsidó vallású tanulóival. Emiatt a magyar parlament legutóbbi ülésén interpellációt is intéztek Klebelsberg Kuno kultuszminiszterhez, aki az interpellációra adott válaszában *formálisan védelmébe vette a sztrájkoló diákokat*. Emiatt Tettamenti rektor helyzete is megnehezült, mert a miniszteri biztató beszéd előtt még úgy látszott, hogy sikerül az ügyet békésen elintézni, de most a diákok hallani sem akarnak békés elintézésről és a miniszteri biztatásra építve, erélyesen kitartanak követeléseik mellett, hogy a két zsidó diákot távolítsák el a főiskolából. A főiskolai sztrájk ügyéből kifolyólag különben több lovagias ügy is keletkezett. Tettamenti rektort provokálta Vághy István főiskolai tanár, aki a soproni ébredők egyik vezetőségi tagja. A provokálás nézeteltérés miatt támadt és a rektor nem hajlandó elégtételt adni, mert hivatalos minőségben tett ki jelentésért lovagias eljárásnak he-

ahol bámulatos memóriája kifogyhatatlan emlékeivel szórakoztatta a társaságot. Ebben az időben ugyanis nagyon vidám élet folyt a hietzingi villában, ahol a vasárnapi ebédek, amelyekhez az udvari konyha és az udvari pince is nem kis mértékben hozzájárult, sokszor a késő éjszakáig is elnyúltak. De már akkor a legközelebb állókat is elidegenítette, Schrat egyéniségének és társaságának kiemelkedően karakterkülönbsége. Bármennyire is igyekezett kedves és barátságos, az önfeladózásig szolgálatkész lenni, hogy kutyáival, majmaival és Schönbrunnban még ma is élő papagályaival jobban tud bánni mint az emberekkel.

— A császár barátsága sok és hatalmas ellenséget szerzett neki. Kénytelen volt valóságai nyitott ajtók és ablakok mellett élni, hogy életének intaktságáról mindenki meggyőződhesen. Házassága egy Kiss nevű magyar emberrel is bizonyos mértékben árnyat vetett rá ellenségei szemében. Az utóbbi években egyre nagyobb csend vette körül Schrat Katalint. A háboruban már néhány nagyon-nagyon közeli ismerősén kívül alig kereste fel valaki. Most azután — az idők jele — kénytelen volt magános életének programját feladni és szerződést vállalt, hogy folytassa életét ott, ahol legendás regénye megkezdődött — a szunnadon

lye nincsen. Ugyancsak lovagias ügy támadt Vitéz Simon Elemér soproni főispán és Lendvai-Lehner fajvédő képviselő között. Lendvai ugyanis azt állította a főispánról, hogy valótlanul mondott, amikor úgy nyilatkozott, hogy a soproni főiskolások mozgalmát a budapesti fajvédők külön futárok útján irányítják. E kijelentésre a főispán provokálta a képviselőt.

Budapesti tudósítónk későbbi jelentése közli, hogy a soproni erdő és bányamérnök főiskolán történt incidens ma békésen elintéződött. A két zsidó hallgató, akik fővétele miatt léptek sztrájkba a főiskola hallgatói, kiléptek a főiskolából és már ma el is utaztak Sopronból. November elején újra megkezdik a főiskolán a tanítást. Alighogy azonban elsimult az egyik diák-incidens, következik a másik: Szegeden. Az elmúlt év március óta a legnagyobb rendben folyt a tanítás a szegedi egyete-

## Frohreich egyedül végzett apósával.

Az orvosszakértők beteresztették véleményüket. — A gyilkos támadás álmában érte Egyedít. — Válni akart a meggyilkolt milliomos.

(Budapest, október 21.) A szenzációkban gazdag Egyedi-bűnügyben most kezdte meg a tanúhallgatásokat dr. Wipplinger Róbert soproni vizsgálóbíró. A kihallgatások és a csendőrség által a helyszínen tovább vezetett vizsgálat most már annak megállapítására irányul, hogy a család tagjai nem bűnösök-e Egyedi Artur halálában. Szerdára idézték meg Sopronba özvegy Egyedi Arturnét és a három Egyedi leányt, a vizsgálóbíró csupán néhány fontos családi körülményre vonatkozóan kívánja Egyediéket kihallgatni. A büntető törvénykönyv azonban jogot ad a családtagoknak, hogy a vallomástételt megtagadják.

### A köszívű Egyedi.

A nyomozás során megállapítást nyert, hogy Egyedi Artur iránt általános volt az ellenszenv és ez különösen Egyeden szembe-tűnő. Egyedít legendákba illő zsurgorisága miatt mindenki gyűlölte. Senki sem akadt a faluban, aki kegyeletes szeretettel emlékezett volna meg a borzalmas véget ért föld birtokosról. Rendkívül érdekes és Egyedi Artur zsurgoriságára jellemző részletek derültek most ki. Egyedi Artur halála előtt azzal a gondolattal foglalkozott, hogy elválna feleségétől és ebbeli elhatározását közölte is vele. Egyedi Arturné, amikor negyven évvel ezelőtt férjhez ment Egyedilhez egy millió korona hozományt kapott. Egyedi Artur válás esetére jelen-

men. Néhány nappal ezelőtt azonban a soproni afférral kapcsolatosan ismét megkezdődött az „igazoloztatás”. Most azután feltűnést keltő hirdetemény jelent meg az egyetem bonctani intézetének kapuján. A hirdetemény aláírója dr. Davida Jenő, a bonctani intézet vezetőtanára, tudomására hozta az egyetem zsidó hallgatóinak, hogy az egyetemi kar, egyetértően a budapesti egyetem orvosi karával elhatározta, hogy a zsidó orvostanhallgatók csak akkor vehetnek részt a bonctani gyakorlatokon, ha a zsidó hatóságok kötelezőleg kimondják, hogy alávetik magukat az 1876. évi XIV. törvény cikk 112. szakaszában foglalt rendelkezésnek. A rendelkezés szerint pedig a hozzátartozók nélkül elhalt zsidók tetemeit tanítási célokra az egyetem bonctani intézetének rendelkezésére kell bocsátani. Az egyetem orvosi kara ezzel egyidejűleg átiratot intézett a szegedi zsidó szentegyletnek, amelyben utalt erre a törvényre és felszólítja a szentegyletet, hogy a hozzátartozók nélkül elhalt zsidók tetemeit adják át haladéktalanul a bonctani intézetnek. Amíg erre vonatkozólag értesítést nem kap az egyetem orvosi kara, addig az egyetem zsidó hallgatói már nem is vehetnek részt a bonctani előadásokon.

legi papir-koronában, minden valorizálás nélkül akarta feleségének visszaadni az egymillió hozományt. A legidősebb leányát, Margitot, azért, mert első férjétől Elisán bécsi bankártól elvált, valósággal éhezette. Egyedi Margit a nyáron fürdőutikárságot volt kénytelen vállalni, hogy tisztességes ellátásban legyen része. Dr. Frohreich Ernő pedig éppen apósával való ellentétei miatt át akart térni az evangélikus hitről a katolikusra.

### A boncolás eredménye.

Dr. Kenyeres Balázs és dr. Minnich Károly orvostanárok most terjesztették be szakértői véleményüket a boncolás eredményéről. Az orvosszakértők megállapítása szerint Egyedi Artur kistermetű ember, mindössze 163 centiméter magas volt. Megállapították azt is, hogy Egyedi öregkori elgyengülésben szenvedett és előrehaladott ütőérelmeszesedése volt. Ezzel szemben azonban határozottan megállapítják, hogy Egyedít a gyilkosság elkövetésekor nem szenvedett semmiféle olyan betegségben, amely vártelen halálát okozhatta volna. Szervezetén nem mutatható ki semmi olyan elváltozás, amely egészségére akár néhány hónapon belül is káros hatással lehetett volna. A boncolásnál felmerült összes tünetek és részletkérdések figyelembevételével most már határozottan megállapították, hogy Egyedi Artur halálát közvetlenül fulladás okozta. A sé-

rülések szerint Frohreich Ernő két kezével támadt apósára. Mindkét kezével hirtelen befogta az alvó Egyedi Artur száját, majd hüvelyk és mutatóujjával ugyanakkor orrnyílásait is elzárta, balkezének hüvelykujját pedig benyomta a szerencsétlen ember szájába és a nyelvet alulról teljes erővel a szápadlásba nyomta. Ezzel az új nyomással a légzőgarat teljesen elzárult. Az orvosszakértők határozottan állítják, hogy Frohreich pusztán kézzel dolgozott és keze alá valami kendőt tett. Ez lehetett törülköző, párna, vagy Egyedi Artur hálóinge. Erre abból következtetnek, hogy az arcon körömtől eredő sérülést nem találtak. A szápadláson azonban találtak sérülést. Frohreich, amikor balkezének hüvelykujját apósa szájába nyomta, körmeivel feltépte a szápadlást. Ezenkívül még egy sérülést találtak Egyedi arcán, amely tompa ütéstől származik. Ezekből a körülményekből határozottan megállapították azt is, hogy Frohreich apósával az ágyban végzett. A jelek azt is mutatják, hogy Frohreich és apósa között nem lehetett szóváltás, hanem amikor a gyilkos lábujjhegyen a szobába ment, azonnal ráugrott apósára. A boncolás megállapította azt is, hogy a gyilkosság hajnali 4 órakor történt. Ezt abból következtetik, hogy Egyedi este 10 órakor vacsorázott és a gyomrában maradt ételmaradványok szerint a halál öt órával az étkezés után következett be. A szakértői vélemény még azt is kiemeli, hogy a gyilkosnak négyöt percre volt szüksége ahhoz, hogy áldozatát megfojtsa. A jegyzőkönyv, amelyet mind a két orvostanár aláírt, határozottan kiemeli, hogy Frohreich egyedül végzett apósával. A szakértői jelentést felolvassák Frohreich előtt, hogy ezzel is rábírák, hogy őszintén mondja el a gyilkosság összes részleteit.

**HOGYALL  
HÁLT?**

1924. október 21.-én 100 lejért adták Nálunk:

2.94 svájci frankot,  
10.84 francia frankot,  
42.500 belföldi magyar koronát,  
39.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.95 frankot

Párisban 10.85 frankot

Budapestben 43900 koronát

Newyorkban 56 centet.

— Timisoara egészségügyi helyzete. A timisoarai főorvosi hivatali jelentése szerint a város egészségügyi állapota javult. A múlt évben október 15.-éig 43 tifusz és 45 sarlach megbetegedés fordult elő, ezzel szemben azonban ebben az évben október 15.-ig csak 13 tifusz és nyolc sarlach megbetegedés történt.

## STINIAZI MŰVEISÉG

### A timisoarai zenebarátok évadnyitó hangversenye.

Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd vendégszereplése.

Jól megérdemelt, zajos sikerrel járt a temesvári zenebarátok ez idei évadnyitó hangversenye, melynek fényét határozottan emelte Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd első temesvári vendégszereplése. Hevesi Piroskának, ennek a kivételes tehetségű zongoraművésznőnek játéka zenei szenzációja volt az estnek. Kiforrott, csodálatos technikával kezeli a billentyűket, nagyfokú intelligenciája, elmélyedése és memoriája bámulatba ejt. A fiatal művésznőnek óriási sikere volt a Kiváltóp a ráadásul adott Dohnányi F. moll koncert etüdjével ragadta el a közönséget szünni nem akaró ovációkra. Nagy örömmel venné a temesvári közönség, ha a művésznő kiváló képességeiben egy önálló hangverseny keretét között gyönyörködhetne.

A jól sikerült est másik vendége, Pfeiffer Alfréd erős, sonoris bass-baritonját figyelmes kezeli, de szövegkijelése teljesen érthetetlen, a mi sokat ront a különben nem minden napi kvalitásain.

A mi magát a zenebarátok zenekarának játékát illeti, nagy általánosságban csak a dicsőret hangján emlékezhetünk meg róla. A vonósok kifogástalanul működtek s ezért Tomm Béla koncertmestert illeti a siker oroszlanrésze. A fuvók meglehetősen jól tartották magukat, ellenben a rézfúvók — s ez régi baja a zenebarátoknak — nem állták meg a helyüket. Ha a kürt néha-néha megbicsaklik, ez talán még megbocsátható, de a trombitáknál ilyesminek nem szabad előfordulni. Öreg hibája a zenekarnak a tympanik és a Schlagzeug mellékhangszereinek teljes hiánya. Különösen bántóan hatott ez a hiány Grieg: Sigurd Jorsalfar Suite „Huldigungs-marsch“-jában. Ugy véljük, hogy a tympanik beszerzése nem tartozik a lehetetlenségek közé, sőt szükséges, mert ezek nélkül nagyon is hiányos a zenekar. Nem érzi ezt Neubauer Gida karmester? Óhózzá különben volna mér néhány szavam. Neubauer tagadhatatlanul kiváló zenei tudással és képességekkel rendelkezik, de lerombolja ezeket rettenetesen vidékszagú allűrjeivel. Főlöszleg, hogy a pódiumralépése után még perceként át utasításokat ad a zenészeknek, srófolgat a kottatartón, fel, le, négyszer-ötször föl-emeli a kezét, majd újból leenged-

## Szövetkeztek az angol konzervatívok és liberálisok

A munkáspárt magára maradt. Folyik a választási küzdelem Angliában.

(London, október 21.) Az angol választási küzdelem első fázisa befejezettnek tekinthető. Mindenütt megtörténtek a jelölések és most már hatalmas propagandát fejtenek ki az egyes pártok jelöltjeik mellett. A liberális párt most már teljesen elfordult a munkáspárttól és több kerületben a konzervatívokkal működnek együtt. Kétszázötvenkét kerületben a mun-

káspártiak csak Konzervatívjelöltekkel, 52 kerületben pedig csak liberálisokkal állanak szemben, de ezekben az utóbbiakban a konzervatívok támogatják a liberálisokat. 242 kerületben három jelölt küzd egymással a mandátumért és 55 kerületben csak liberálisok és konzervatívok állanak egymással szemben. A női jelöltek száma 44 és a kommunisták mindössze 8 jelöltet szerepelnek.

di, feddőleg hátrány a közönségre, mely különben tegnap kivételesen már az első kopogás után halál csendben várta a kezdést. — Szokják le Neubauer az izléstelen hatásadászatról s meg fog győződni, hogy sokkal nagyobb lesz a hatása. (gy. e.)

\* Az aradi színház heti műsora. Szerdán: Elefánt, bohózat. (Fekete Mihály fellépéssel.) Csütörtökön: Gül-Baba, operette. Pénteken: Kis lord, operette. Szombaton: Elssler Fanny, operette-bemutató. Vasárnap délután fél 3-kor: Árvácska, operette; fél 6-kor: Elefánt, bohózat; fél 9-kor: Elssler Fanny, operette. Hétfőn: Pillangó kisasszony, opera. (Auer Kató bemutatkozása.)

\* Taifun. Lengyel Menyhértnek ezt a világsikert arattot, de már nagyon is avult darabját elevenítette fel kedden este az aradi színház, félig telt ház mellett. A hatásos dráma pompás szerepeit jól aknázták ki a színészek. Ladányi Tokerámója átgondolt és erőteljes alakítás volt, szép színészi munkát végzett, dacára annak, hogy exteriőrje nem nagyon predestinált ennek a szerepnek az eljátszására. Fekete Mihály Lindner Ottója nagyszerű művészi teljesítmény, ez az izzig-vérig művészember feledhetlent produkált. Az epizód szereplők közül első sorban emelkedik ki Mészáros Béla Hironánija, B. Szabó Gyula Bruck tanárja, Soór Jenő Jontója. Jók voltak még Berengh, Makroczi, Darvas és Ács. Fekete Irén Kerner Ilonája is erőteljes, komoly alakítás, a hisztérikus színésznő nehéz szerepét ragyogóan oldotta meg. Harmath Iolán szív és lélek nélkül játszotta meg Hempel Teri szimpatikus alakját. A rendezés és kiállítás kifogástalan volt. A drámai együttes határozottan értékes és a közönség részéről feltétlen nagyobb támogatást érdemel. (k. s.)

\* Az aradi színházi iroda hírei. Elssler Fanny. A budapesti Királyi színház nagyszerű slágere, Elssler Fanny kerül szombaton este bemutatóra az aradi színházban. Faragó Jenő hangulatos meseszövegéhez Nádor Mihály tökéletes szépégű muzsikája járul. A címszerepet, a melyet Honthy Hanna kreált. Aradon Lengyel Irén, a társulat nagyszerű primadonnája játssza. Stuhlmüller Alojz Misoga László lesz. Igen jó szerepeik vannak még a darabban Zilahy Irénnek, Szücs Lacinak, Kassainak, Mészárosnak és Szabadkainak. — Elefánt. Szerdán francia bohózzalal kedveskedik a finom sikamlósságokat szerető publikumnak a színház. Hennequin és Weber Elefántja kerül előadásra és a sikerért Fekete Mihály is szerepet vállalt. A

szinigazgató ezuttal mint a könnyed műfajnak méltó reprezentánsaként lép fel, de fellépnek még a próza legjobbjai: Fekete Irén, Lisztayné, Sárközi Blanka, Mészáros, Darvas, Szabadkay és Kassai. Az előadás csak felnőttek részére tartatik. — Küri Klárka — a Kis lordban. A tízéves kis gyermekprimadonna, Küri Klárka pénteken a Kis lord Errol Cedric szerepében lép a színpadra.

\* Parlow Kathleen, a világ legnagyobb hegedűművésznője október 28-án, kedden tartja egyetlen hangversenyét az aradi Kulturpalotában. Gazdag műsoran Vieuxtemps D-moll hangversenyén kívül Vitali, Rinsky-Korsakov, Tartini, Goldmark, Brahms, Chopin, Kreisler és Bazzini szerepelnek. Jegyek Sándor (volt Kelet) hírlapjában már előjegyezhetőek 30, 40, 50, 60, 80 és 100 lej árában.

\* Porter Paula kollektív tárlata Aradon az újonnan felépült Neuman ház uccai helyiségében. Nyitva e hó végéig.

\* Marcus Ritta hangversenye október 25-én tartatik meg Aradon, a Kulturpalotában. Jegyek a városi színház pénztáránál válthatók.

### Kisiklott

az arad-nagyvárad motoros.

Talajcsuszamlás okozta a szerencsétlenséget. — Emberéletben nem esett kár.

(Saját tudósítónktól.) Kedden délelőtt borzalmas vasuti szerencsétlenség híre terjedt el Aradon. E hír szerint a ma reggel Aradról Nagyvárad felé menő 335-ös számú motorvonat Livadia állomás előtt kisiklott. A szerencsétlenséggel kapcsolatosan tulzott híresztelések kerültek forgalomba és azt beszélték, hogy a kisiklásnak igen sok áldozata van.

A Közlöny munkatársa a vasuti szerencsétlenségről pontos hivatalos információt kért az aradi üzletvezetőségtől és az aradi állomásfőnökségtől. A vasutigazgató, valamint Jura Nichifor aradi állomásfőnök felsőbb rendeltre való hivatkozással megtagadta a szerencsétlenség arányairól a hivatalos közlést. Az állomásfőnök csupán annyit jelentett ki, hogy a kisiklás következtében emberéletben nem esett kár.

A motorvonat használhatatlanná vált és a pálya erősen megrongálódott. Megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenség oka talajcsuszamlás. A megrongált pályatest megjavításához azonnal hozzáké-

zött a műszaki személyzet, de a munkálatok előreláthatólag csak holnap nyerne befejezést. Addig a forgalmat Livadia állomás előtt átszállással bonyolítják le.

A Nagyvárad felé menő, illetve onnan jövő vonatok ezért körülbelül egy órással késéssel közlekednek.

## Szönyegcsempész diplomáták.

A perzsa és török konzulátusok titkárai megszöktek Budapestről.

(Budapest, október 21.) Több mint egy éve foglalkoztatja a magyar hatóságokat az a nagyarányú és rendszeresen tűzött szönyegcsempészség, amely az államnak sok milliárd korona kárt okozott. A csempészségben résztvevő Mohamed Vahid bej, a budapesti perzsa követség titkára is, akit azután a botrány kipattanása után Ficorstadler lovag perzsa konzul elbocsátott állásából.

Ebből az ügyből kifolyólag a budapesti államrendőrség eljárást indított Sadik Akter Kán főkonzul ellen is, akit az eljárás során több ször kihallgattak. A konzul, akit tulajdonképpen exterritoriális jog illet meg, a diplomáták megillető jog megsértése miatt soha semmiféle elégtételt nem kért.

Hasonló botránya van a török főkonzulátusnak is. Nemrégiben a keleti pályaudvar vámraktárában két diplomáciai pecséttel ellátott hatalmas ládát foglaltak le, amelyek a budapesti török konzulátus címére érkeztek. Ezekben Djelal bej budapesti török konzulátusi titkár küldte állítólag be rendezési tárgyait Budapestre. — Csakhamar kiderült azonban, hogy a bej címére 84 darab perzsaszönyeg érkezett diplomáciai védelem alatt. Ennek a megállapítása után a hatóságok közeli felvilágosítást akartak szerezni Djelal bej török konzulátusi titkártól. Kiderült azonban, hogy Djelal bej nyomtalanul eltűnt Budapestről, eddigi diplomáciai működésének színhelyéről. Megállapították a hatóságok azt is, hogy nemcsak Djelal bej tűnt el, hanem nyoma veszett Mohamed Vahid bejnek, a perzsa konzulátus volt titkárnak is.

**Palkovicsnál**

Aradon állandóan kapható

frissen csapolt

temesvári

Record Speciala sör.

# HIREK

## Október

lázverte napja raboskodott az árva pusztákon. A szomorú füzták meghajtották dus hajzatukat, mintha integetni akarnának és az ég kékje kettéhasadt, mint egy érett alma; az ősz sirt a szeretők fáradt ölében. Kimentem a fák közé, amelyeket csontvázzá zörgetett az ősz leletele; úgy bámultak rám és pergették leveleiket, mintha a nyár gazdag ajándékát a tejem köré akarták volna építeni. Elnéztem a beteg leveleket, amelyek cikk-cakkban suhantak le a fákról és meglapultak félön és reszkette az út kavicsai között és úgy tűnt, hogy a tavaszra pazarolják erejüket, amely nem akar ráborulni esodáival erre a halni induló világra. Kutattam a fák között el-suhanó utak labirintusaiban, hátha rábukkanok egy asszony-emberre, aki velem együtt kámenekült a városból és most egyszerre akarja beélegetni ezt az illatot. Az utak leverten nyújtózkodtak és csak én magam jártam emlékek súlyos láncszemeit cipelve. Nem szomor-kodni mentem a hallgató fák közé. A magasban fel-feldobták magukat a fecskék és a fák telején muzsikáló madár tanyázott. Más- sa! nem találkoztam. A távoli ég-boltozaton az ősz törtetett lassu lépéssel. A duzzsoló kályha mellett a tél finom szálait szövö egy láthatatlan tanyai pók. Október takaróba ráterült a vezekló világra.

— Miklós herceg Malában. Bucurestiből jelentik: Miklós királyi herceg ma Constanza keresztiül Malta szigetére utazott, ahol egy angol hadihajón teljesít szolgálatot.

— Románia követe Herriotnál. Párisból jelentik: Herriot miniszterelnök ma hosszabb kihallgatáson fogadta Cantacuzino párisi román követet.

— Magyarország új bucuresti követe. Bucurestiből jelentik: A magyar kormány báró Zichy-Rubidó Iván helyébe Magyarország bucurestii követévé báró Villányi Frigyeszt nevezte ki. Az új követ azelőtt Prágában képviselte a magyar érdekeket.

— A magyar nemzetgyűlés. Bucurestriből táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 12-kor nyitották meg. Friedrich István napirend előtt tette szövé azt a memorandumot, amelyet a rutének nyújtottak be a Népszövetséghez. Rámutatott a horvát helyzetre is Radics István kijelentésével kapcsolatban, aki azt mondta, hogyha a horvátok nem kapják meg az autonómiát, akkor megremegtetik egész Európát. Drózy Győző ugyancsak napirend előtt szólalt fel és szövé tette a községi jegyzők gyűlésének azt a határozatát, amely megvetését íjjezte ki iránta egy újságcikke miatt.

Papiraruk, könyvujdonságok Sándor hírlaprodában, Arad.

— Elítelt olasz kommunistavezér. Rómából táviratozzák: A firenzei esküdtbíróóság Garosi kommunista lapszerkesztőt s volt képviselőt lázításért 3 és fél évi börtönre ítélte.

— Szabó István dr. temetése. Nagy részvét mellett temették el kedden délután Szabó István ítélőtáblai bírót, az aradi törvényszék tanácselnökét. A gyászszertartás megkezdése előtt már hatalmas gyászoló tömeg jelent meg a Ferdinánd-uca 8. szám alatti házban. Ott volt Moldován Szilvius dr. semmitűszéki bíró, az aradi törvényszék elnöke, a bírói karral, Nicolescu Miklós ügyész az ügyészség tagjaival, a járásbíró-ság tagjai, az ügyvédi kamara küldöttsége és az igazságügyi tisztviselők csaknem teljes számban. Csécsi Imre református lelkész végezte a gyászszertartást s mély gondolatokban gazdag gyászbeszédében bucsuztatta az elhunytat. A bírói kar nevében Orezeanu Romulus ítélőtáblai bíró mondott gyönyörű beszédet. Méltatta az elhunyt kiváló embert és nagyképzetségű jogász érdemeit, aki harminöt évet töltött, mint bíró igazságügyi szolgálatban. Megemlékezett arról, hogy a király hűséges szolgálatainak elismerésül a Rómán Koronarend tiszti keresztjével tüntette ki az érdemes bírót. Ilyen magas kitüntetés birtokosának temetésén katonazenekar és diszszázad is résztvesz, de a hadgyakorlatok miatt, Szabó István táblabíró végtisztességén a katonaság nem jelenhetett meg. A gyászbeszéd után a koporsóra helyezték dr. Márta Sándor a temesvári ítélőtábla főelnökének és az aradi törvényszék, járásbíró-ság és ügyészség koszorúit. Majd a koporsót feltették a gyázkocsira és a hatalmas tömeg elkísérte utolsó útjára Szabó István táblabíró.

— Tűz Arad-Gájban. Arad-Gájból ma délelőtt tüzet jeleztek az aradi tűzoltóságnak. Mladin Péter nyári konyhája gyulladt ki és mire a tűzoltók megérkeztek, teljesen porrá égett. A kár jelentéktelen.

— Az aradi rendőrség figyelmeztetése. Az aradi rendőrprefektura figyelmezteti a közönséget, hogy színházban, moziban, kávéházakban és egyéb nyilvános helyiségekben a rendelkezésre álló ruhatárait vegyék igénybe. Kalapot, kabátot, botot és esernyőt tilos olyan helyeken tartani, ahol a forgalmat akadályozzák. Egyben figyelmezteti az érdekelteket, hogy nyilvános helyiségekben feltett kalappal tartózkodni nem szabad.

— Az aradi szülésznő bűnlajstroma. Az aradi negyedik kerületi rendőrség folytatja a nyomozást Pápainé, aki tiltott műtétjével egy nagyratösi asszony halálát okozta. A rendőrséghez eddig nyolc feljelentés érkezett a szülésznő ellen és a feljelentések szerint Pápainé évek óta üzi a tiltott műtét jövedelmező foglalkozását.

— Hatósági orvosok vizsgálja Aradon. Ma délután folytatták az aradi egészségügyi főfelügyelőség a hatósági orvosok vizsgáit. Ma a következő orvosok vizsgáltak: Rosenstein Lázár (Borossobes), Szécsi István (Ternova), Werner Miklós (Pankota), Wagner György (Simánd), Villányi Izidor (Fakert), Komáromi Dezső (Szalárd), Timár Miksa (Vad), Kasper János (Nagyzerind), Németi András (Barzava), Pollák Emil (Nagyszalonta). Mivel Arad, Temes, Krassó-Szörény- és Biharmegyekből összesen 140 orvos jelentkezett a vizsgákra, a vizsgáztatás előreláthatólag november 1-ig tart. Az orvosok vizsgájának eredményeit — mint Demian Aurel dr. főfelügyelő, a vizsgáztató-bizottság elnöke kijelentette — csak a vizsgák végleges befejezése után közlik az érdekelt orvosokkal, illetve a nyilvánossággal.

— Halálozás. Zaránd-kriscsóri Kristyó János f. évi október hó 20-án, életének 50-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 23-án d. u. 4 órakor lesz Aradon a felső temető halottas csarnokából.

— Szabadonengedték a meggyilkolt timisoarai leány vadházastársát. Megirtuk, hogy tegnap Schönberger Mária hivatalnoknő Timisoarán, a Tirol-uccában feltékenységéből meggyilkolta Polgár Irmát s a tettest, valamint a meggyilkolt leány vadházastársát, Ötvös Cézát a rendőrség letartóztatta. A törvényszéki orvosszakértők ma megejtették a boncolást, megállapították, hogy Schönberger Mária késdőlése a meggyilkolt tüdejét furta át. Az orvosi megállapítás után a két letartóztatottat újból kihallgatták és mivel bebiztosították, hogy Ötvösnek nincs bűnrészessége a gyilkosságban, szabadlábra helyezték. Polgár Irma gyilkosa ellen szándékos emberölés bűntettéért emel vádat az ügyészség.

— Szünetel Aradon a vizsgáztatás. Értesítjük a közönséget, hogy az alant felsorolt helyeken és időben a vizsgáztatás este 10 órától reggel 6 óráig szünetelni fog csómosás miatt. Október 22-én: Str. Cloșca, Str. Gh. Popa, Piata M. Viteazul, Str. Cosbuc, Str. Simion Balin, Str. Vic. Babes, Str. Dim. Greceanu. Október 24-én: Str. Primariei (Városház-u.), Bulv. Carol I., Str. Gen. Grigorescu, Str. Aviator V. Georgescu, Str. Moise Nicoara, Str. Bucur, Str. Gh. Lazar, Str. Soarelu. Október 27-én: Str. Horia, Str. Take Jonescu, Str. Consistorului, Str. Alexandri, Str. Ilarie Chendi, Str. Bratianu, Str. I. Vulcan, Str. Unirei, Str. Deseanu, Str. Eminescu. Október 29-én: Str. Seminarului, Piata Catedralei, Str. Romanului, Str. Brancovici, Str. Metianu, Str. Baritiu, Str. 29 Decembrie, Str. Pescarului, Str. Cercetasilor, Str. Sublt. Z. Tampa. Október 31-én: Piata Catedralei, Str. Gojdu, Str. Cogalniceanu, Str. Kalvin, Str. Rusu Sirianu, Str. Turnului, Piata Imp. Traian,

Str. Nicu Filipescu, Str. Veliciu, Str. Porumbaru.

— Parlow Kathleen magas, karcsu, lenge alak, mint szülő országának, Canadának fiatal fenyőfája. Görög cameára emlékeztető nemes arcélével, gesztenyeszínű dus hajával, mely csak egy árnyalattal sötétebb, mint Stradivarius hegedűje, már megjelenésével is lebilincselő hatást kelt. Vonókezelése erőteljes, szinte szenvedélyes, mely az első pillanatban csaknem megdöbbeneti hallgatóit. A fiatal nő nem kételkedteit az óriási hatásban, melyet hallgatóira, New-York legkényesebb zenekedvelő közönségére tett. — Irja az egyik legelőkelőbb new-yorki lap.

— Elkészült utlevelek. A timisoarai utlevélhivatalban a következők vehetik át kész utleveleiket: Schimonsits Sarolta (Nagyszentmiklós), dr. Mauspart Adalbert (Lippa), Schletter Anna (Ó-Kisoda), Winkler Erzsébet (Buziás), Ivanov Lorenc (Nagy-Csanád), Galetin Milorad (Nagy-Csanád), Ritter Mária (Nagy-Teremia), özv. Jung Etel (Ó-Csanád) és Blettinger János, Blaschek Lujza, Fraunhofer Péter, Papp Gábor és Stern Mór timisoarai lakosok.

— Ki lesz ifj. Walder Gyula udá. Bucurestriből táviratozzák: A Pesti Hazai Takarékpénztár elnökének, a most elhunyt ifjabb Walder Gyula helyébe gróf Wenckheim Dénest választották meg. A Takarékpénztár vezérigazgatói állásának jelöltjeként Ernyey Károlyt emlegetik, aki jelenleg az intézet helyettes-vezérigazgatója.

— Háromezer koronáért hathavi fogház. Az aradi törvényszék büntetőtanácsa ma Böhm István aradi pékmester bűnyügét tárgyalta, a ki ellen Krebsz József ugyancsak aradi pékmester háromezer korona elikkasztása miatt tett feljelentést. Böhm azzal védekezett, hogy ő kölcsönképpen kapta a pénzt Krebsztől, visszaadni azonban nem tudta, mert tőle egyik barátja cukorvásárlás címén kicsalta a 3000 koronát, s megszállta azzal. A bíróság csalásban mondotta bűnösnek Böhmöt és hathavi fogházra ítélte, amely ellen Böhm fellebbezést jelentett be.

— Kiss Ancy és Rózsa tánciskolája megnyílik. Külön kurzus gyermekek részére. Beiratkozásokat napon-ta elfogadnak Arad, Str. Bratianu 10—12. sz. alatt.

— Értesítés. Az aradi „Junio” vadászárság felhívja tagjait, hogy a fegyverviselési és vadászati engedély elnyerése céljából október 31-ig a következő adatokat szolgáltatassák be a titkárságnak: adóívüket; igazolványt a törvényszéktől vagy az ügyészségtől; igazolványt a rendőrségtől; a siguranta láttamozását a kész kérvényen; 350 lej költségleletget. Motorca, titkár.

— A repülőtszít tragédiája. Rómából táviratozzák: Ancilotti pilótatiszt, aki a világháboruban merész repülőbravúriával tette ismertté nevét, ma autóbaleset következtében meghalt.

**Lysiform**

# MOZI

## Filmbemutató Berlinben.

Elkészült a legdrágább német film.  
— Tízmillió dollárba került a Nibelungen-film.

(Berlini levél.) Négy évi szakadatlan munka után elkészült a német filmgyártás legmonumentálisabb filmje: a Nibelungen s ünnepies keretek között most van bemutatója Berlin legelőkelőbb színházában az Ufa Palast am Zoöban. A birodalmi kancellár és az egész diplomáciai kar megjelent a nevezetes film bemutatóján.

Éles csengőberregés jelzi, hogy megkezdődik a bemutató előadás, s kevéssel utóbb a vásznon megjelenik a mitológiai lösköltmények első jelenete. Néhány perc múlva már felreng az első taps, amely a felvonás végén percekig tart. Marx kancellár és a diplomáciai előkelőségek kihajolnak páholyukból és úgy tapsolnak. A további felvonások során még jobban fokozódik a siker. Fritz Lang e filmjével felsorakozott a világ legkiválóbb rendezőihez. A főszereplők: Paul Richter (Siegfried), Margarete Schöns (Kriemhild), Hanna Ralph (Brunhild), Adalbert von Schlettow (Hagen), Theodor Loos (Günther) és Georg John, egytől egyig a legszebb művészi munkát produkálták.

Van még egy szereplője a darabnak a Sárkány, amely a technika bámulatos csodája. Az őskori szörnyeteg olyan természetességgel elevenedik meg, hogy megmozdulásakor összeborzadtak a nézők. A sárkány olyan nagy, hogy a belsőjében elhelyezett gépezetet 30 ember hozta működésbe. A monumentális film előállítása szinte fantasztikus összegbe, 10 millió dollárba került.

xx Ma, szerdán utoljára vetíti az aradi Apolló a „Két árva” befejező részét. A film második része ha lehet még szebb mint az első. D. W. Griffith, a világhírű rendezőművész ennél a filmnél is a végső jelenetekre helyezte a mindvégig nagyhatású mű-

sulypontját. A francia forradalom impozáns háttérrel nyit a két árvaleány megható kalandjainak. Egymást követik az izgalmasnál izgalmasabb jelenetek és a két Gishi testvér, Lilian és Dorethy újabb tanujelét adták nagy tehetségüknek, a két árvaleány megható gyönyörű szerepben.

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma, szerdán utoljára kerül vetítésre a Lenni vagy nem lenni izgalmas tengerészdráma. Leprince Rene nagyhatású regénye nyomán készült filmben a francia filmművészek jelesei, Sylvaire René és Leon Mathot alakítják a főszerepeket. A megható cselekményen kívül, gyönyörű jelenetekben mutatja be a film Nizza csodás szépségét, a tengerelátjáró hajók gyakorlatait és a francia gyarmatok rejtelmes világát. Előadások kezdete fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.

## A halott — válaszol.

Buchanan felelt a halálhírével kapcsolatban megjelent német nekrológokra.

(London, október 20.) A világsajtót nemrégiben bejárta az a hír, hogy Sir G. W. Buchanan, aki a háború alatt Anglia pétervári nagykövete volt, meghalt. A német újságok a halálhírről kapcsolatban nagy cikkekben méltatták Buchanan diplomáciai tevékenységét és kiemelték, hogy Buchanan a legkonokabb ellensége volt Németországnak és nagyrészt az ő rovására irandó, hogy a háború olyan sokáig elhúzódott. Buchanan azonban nem halt meg és most a londoni Times-hoz intézett levelében részletesen reflektál a barátságtalan német nekrológokra. A Deutsche Tageszeitung szerint II. Miklós cár féltovázó, békülékény nyilatkozatai miatt Buchanan volt az első a pétervári diplomáciai testületből, aki az ideiglenes forradalmi kormányt elismerte és így elősegítette a bolsevizmus felülkerekedését. Buchanan válaszában kijelenti, hogy először az amerikai nagykövet ismerte el a forradalmi kormányt és hangsúlyozza, hogy Miklós cár egy pillanatig sem ingott meg szövetségi hűségében.

— Elítélt textilcsempészek. Szombathelyről táviratozzák: A hónapokkal ezelőtt hamis nyugtákkal elkövetett textilcsempészes ügyében ma ítélték a szombathelyi törvényszék a bűnösök fölött. Kolba Béla B-listás rendőrfogalmazót egyrendbeli megvesztegetés és kétrendbeli közokirat-hamisításra való felbujtás büntetéseért 5 és fél évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre, Hahn Andor volt vámgyakornokot kétrendbeli közokirat-hamisításért 7 hónapi börtönre, Kovács Géza magántisztviselőt közokirat-hamisításra való felbujtásért másfél évi börtönre és Deutsch Henrik kereskedőt kétrendbeli megvesztegetésért 6 hónapi fegyházra és 10 millió pénzbüntetésre ítélték.

— Timisoara tartozása. Timisoara városának két és fél millió svájci frankos tartozása ügyében a svájci bank timisoarai megbízottja, dr. Roth Dezső ügyvéd és a város vezetősége között — mint jelentették — tárgyalások indultak meg. A tanácskozások hosszú hetek után ma befejeződtek. A tárgyalások eredményéről készített jegyzőkönyvet a prefektushoz juttatják, aki felterjeszti a belügyminiszteriumba.

— Letartóztatott kivándorlási ígnyők. A timisoarai állambiztonsági hivatal nyomozó osztályának főnöke, Popovici Cornél komisszár ma letartóztatta a Baltic American Line hajóstársaság timisoarai és aradi fiókjának vezetőit, Deák Lászlót és Lénárd volt tanítót, akiket azzal vádoltak, hogy román embereket szállítottak ki csempészetten Amerikába, holott ezt a törvény tiltja.

— Timisoarai ovodák tanítási nyelve. A timisoarai állami ovodákban ma megkezdődtek az előadások. Az összes ovodákban román nyelven tanítanak egy kivételével, ahol a német nyelvet kiegészítő nyelvként használják. A timisoarai magyar szülők körében nagy elégedetlenséget keltett a legújabb kormányintézkedés, amely már az ovodában kötelezőnek vezeti be a román nyelvtanítást.

— Orvosi hír. Dr. Erdős Sándor, a berlini klinika volt orvosa, bőrgyógyászati, venerológiai és urológiai rendelését megkezdette Arad, Str. Eminescu 6. sz. alatt (Deák Ferenc-ucca). Vadászkiáltással szemben. Rendel délután 3—5-ig.

— Magánhivatalnok mint nőgyógyász. Budapestről táviratozzák: A rendőrség ma őrizetbe vette Neumann Armin magánhivatalnokot, aki a Népszínház-ucca egyik hónapos szobájában, mint szülész és nőgyógyász szerepelt. Neumaunt azzal gyanúsítják, hogy tiltott műtétet hajtott végre. Neumann azzal védekezik, hogy a háboruban fejlővést kapott és azóta nagyvárosi mániában szenved és ezért vett a szülész és nőgyógyászai címet.

## NIBELUNGI egyszer-egy:

- 1×1 = Egy-szer sem volt még olyan film, mint a Nibelungen.  
2×1 = Kettő részből áll a Nibelungen.  
3×1 = Három hónapi egyfolytában játszották Berlinben a Nibelungent.  
4×1 = Négy évi művészi munka eredménye a Nibelungen.  
5×1 = Öt világrész legszebb filmje a Nibelungen.  
6×1 = Hat évben egyszer lát olyan filmet mint a Nibelungen.  
7×1 = Hét-számra ha dícséri, akkor sem méltatja eléggé a Nibelungent.  
8×1 = Nyolc-an a filmművészet legjobbjaiból főszereplők a Nibelungenben.  
9×1 = Kilenc-ezer ember statisztál a Nibelungenben.  
10×1 = Tíz millió dollárba került a Nibelungen.

Bemutatja október 25-től az Uránia. A Nibelungen előadásokra a helyi árak igen mérsékelten emelve. — Jegyek már kaphatók az Uránia elővételi pénztáránál. — Helyi árak 10, 20, 25 és 30 lej. 6826

Jön!

Jön!

A legpazarabb rendezésű cirkusz film

# VÉRZŐ ARÉNA

RODOLPHO VALENTINOVAL

a főszerepben.

Jön!

Jön!



## Praktikus óhaj

Nagyapa sétálni vitte a kis Bözsikét, aki karácsonykor töltötte be negyedik életévét. A séta során a kirakatokat is megnézték, főképpen pedig a játékkülsőket kirakatait, amelyekben pompás babák hozták lázba a sétáló apróságokat. Bözsike is nagy élvezettel szemlélte a különböző hajás és kosztümös babákat és kifejezte azon óhaját, hogy nagyapa vásároljon számára egy babát.

— Jól van, — mondta a nagyapa — miután jól viselted magad, kapsz egy babát. Mutasd meg szépen a kirakatban, hogy millyet akarsz...

Bözsike sokáig szemlélte a kirakatot, aztán így szólt:

— Nagyapa kérem, én ikreket akarok...

## Statisztika

Két egyszerű asszony beszélget a piacon. Mind a kettő állami alkalmazott felesége, az egyiknek portás az ura, a másiké altiszt a statisztikai hivatalban. A portásné kérdez:

— Hány gyereke is van magának?

— Négy.

— Négy?

— Igen, négy. De több nem is lesz. Nem akarunk több gyereket.

— Miért?

— Mert azt mondja az uram, hogy azt hallotta a statisztikai hivatalban, hogy minden ötödik gyermek, aki a világra jön — kinal...

## Az örök szerelem.

— Ugyebár, drága Zsuzsánna, gondol majd néha rám?

— Igen, örökké fogom önt szeretni. És csomót kötök a zsebkendőmre, hogy el ne felejtsem!

Használt ólom  
megvételre kerestetik.

# KÖZGAZDASÁG

## Borárak Magyarországon.

Gyenge a magyarországi szüret. — Az árak 100-150 százalékkal magasabbak mint Romániában.

(Budapest, október 21.) A magyarországi borpiacon a helyzet még nem alakult ki, bár az idei termés képe már kezd teljesen kibontakozni. A gyenge termés átlában arra enged következtetni, hogy a borárak áresése nem következik be. Az ország különböző vidékéről most érkeznek be a jelentések, amelyek szerint a leggyengébb bortermés aránylag a homokos vidéken volt. Kecskeméti környéken mintegy negyvenezer hektoliter borra számítanak, minőség szempontjából azonban a must kitünő és a klosterneuburgi mérték szerint 24-28 fokos. Miskolc vidékén valamivel jobb a termés, itt azonban a must minősége gyenge, mert alig 18-20 fokos. Óborban egyáltalán mincse kíná-

lat. A kereslet ugyanis olcsón akar borhoz jutni. Azok a termelők pedig, akiknek van még boruk, nem igen adják azt el, mert bizony abban, hogy később sokkal kedvezőbb áron értékesíthetik.

Egyes vidékekről érkező jelentés szerint jelenleg a bór és a must ára a következő: *kecskeméti óbor* 13-14 ezer, *must* 9-12 ezer, *csón grádi óbor* 15-20 ezer, *must* 9 ezer, *veszprémi óbor* 10-18 ezer, *must* 12-14 ezer, *pécsi óbor* 10-15 ezer, *must* 9-12 ezer, *miskolci óbor* 10-20 ezer, *must* 9-12 ezer, *egri óbor* 18-20 ezer, *must* 8-10 ezer, *debreceni óbor* 14-20 ezer, *must* 8-10 ezer korona.

Tájékoztatásul írjuk ide, hogy *tízezer magyar korona jelenleg huszonhárom és fél lejtel egyenlő.*

## Nagyarányu lej emelkedés a világcicokon.

Megkezdődött a bész a béliöldi devizapiacón.

(Saját tudósítónktól.) A lej a világcicokon emelkedő tendenciájában ma újból magasabb árfolyamon értékeltek. A tegnapi 2.90-es zárókurzusról 2.95-re emelkedett a mai zürichi nyitásban és ezt az árfolyamát a zárásban is megtartotta. Párisban elérte a román valuta a 10.80-as magasságot, Newyorkban pedig 56 centes árfolyamon jegyezték a lejt. A magánforgalom nagy kínálat mellett teljesen üzletelen volt. A devizapiacón erős bész kezdődött a külföldi devizákban.

HFI VI VALUTAÁRAK. (Október 21.) Francia frank 9.20, svájci frank 34, dollár 173, dinár 2.55, szokol 5.25, lira 7.80, angol font 800. *Kifizetések:* Budapest 435, Bécs 395, Prága 5.30, Zürich 34, Milano 7.72, London 802, Páris 9.30, Newyork 174, Belgrád 2.60.

ZÜRICHI NYITÁS. (Október 21.) Amsterdam 203.87.50, Newyork 520.50, London 2338.50, Páris 27.10, Milano 22.66.25, Prága 15.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.57.50, *Bucuresti* 2.95, Varsó 0.001, Bécs 0.0073.50.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Október 21.) Amsterdam 203.70, Newyork 520.50, London 2337.50, Páris

27.10, Milano 22.65, Prága 15.47.50, Budapest 0.0067.50, Belgrád 7.55, *Bucuresti* 2.95, Varsó 0.001, Bécs 0.0073.50.

BUCURESTI TÖZSDFZARI AT. (Október 21.) *Kifizetések:* Páris 9.30, London 972, Newyork 175, Milano 7.83, Zürich 34.20, Bécs 0.0025, Prága 5.20. *Valuták:* Napoleon 700, aranyárka 42, léva 1.25, török lira 0.095, angol font 790, francia frank 9.50, svájci frank 34, lira 9.50, drachma 3.81, dinár 2.50, dollár 178, lengyel márka 0.00033, osztrák korona 0.0026 magyar korona 0.0024, sokol 5.30.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Október 21.) Magyar Hitel 450, Osztrák Hitel 159, Salgó 470, Rima 129, Cukor 2,200, Köszén 2,800, Szlavonia 79, Schlick 50, Kereskedelmi Bank 1,140, Csáky 11 és féli, Ofa 515, Hazai Takarékok 3,140. (A számok ezrekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Október 21.) Belgrád 1113-1119, *Bucuresti* 439-442, Páris 4000-4030, Prága 2285-2297, Newyork 76850-77250, Bécs 108.50-109.10.

= Tüntetés Berlinben a tőzsdeadó ellen. Berlinből táviratozzák: A berlini tőzsde tagjai ma demonstratív tüntetést rendeztek a magas adók miatt. Ma tüntetesképen a tőzsdei napot sem tartották meg.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felolós szerkesztő:  
RÉTHY JÓZSEF.

## Meghalt az éjjeli élet Bécsben.

Zárva vannak a legnagyobb mulatóhelyek. — November elsején becsuknak a belvárosi kabarék. — A Sacher-établissement fizetésképtelenséget jelentett. — Több mint ezer pincér, zenész és éjjeli alkalmazott kenyér nélkül.

(Bécs, okt. 21.) A katasztrófa-  
lis gazdasági krízis immár teljesen megölte az osztrák főváros híres éjjeli életét. A legnagyobb mulatóhelyek: a Ronacher és Apollo az idén már meg sem nyitottak. Az amerikai Ben Blumenthal próbálkozott ugyan avval, hogy mozikat csináljon a Ronacherből és Apolloból, azonban az erre vonatkozó tárgyalások nem jártak sikerrel, úgy, hogy a két nagyszabású mulatóhely az idén már aligha fog megnyitni. Ugyancsak zárva van a Femina, amelynek az utóbbi években Becker Beby volt a primadonnája. A Tabarin- és a Hölle-kabaré november elsejére felmondtak az egész személyzetnek és bezárnak. Igen kedvezőtlen hírek keringenek a Pavillonról, Fritz Grünbaum, valamint a Siplről, Rosl Berndt kabaréjáról. A tulajdonosok ezeket a szezon elején nagy költségekkel alakították át és kitünő erőket szerződtettek. Mindamellett naponta negyed, sőt nyolcad ház előtt játszanak, mivel az embereknek nincsen pénzük. Ujlaki Gyula Nachtlicht kabaréja helyén nemrégiben egy kis kocsmá, ugynevezett Heuriger nyitott meg. A kisebb, de külföldön is jól ismert helyiségek közül a Graben-bar, a Tavern és a Reichshalle meg sem nyitottak. A legnagyobb szenzáció azonban a Ringen levő Sacher-kávéház és bar fizetésképtelensége. A konjunktúra éveiben Sacher Édi, a híres szálloda-dinasztia sarja óriási vagyont szerzett. A Sacher-établissement volt a legjobban menő lokál Bécsben. A krízis azonban a Sacher állandó vendégeit is részben csúdbe, részben a Landesgerichtbe juttatta, úgy, hogy Sacher Édi, akiről pedig fel lehet tenni, hogy még a konjunktúra éveiben óriási összegeket tett félre, a bíróságtól kényszerregezési eljárás megindítását kérte maga ellen. Az egyre rosszabodó bécsi vi szonyokra jellemző a következő hirdetés, amely egy bécsi reggeli lapban jelent meg a minap:

„EZ A REMEK HÁZ NEM ELADÓ, HANEM ELAJÁN-  
DÉKOZANDÓ. Hietzingben, a legegánsabb helyen, 44 lakással, 8 bolti helyiséggel, gáz és villany bevezetve, a lehető legjobb karban. Béke-jövedelme 24.000 aranykorona. El-

adási ára 280 millió korona, 80 millió korona azonnal fizetendő, 200 millió korona megállapodás szerint 15 százalékos kamatozás mellett. Gyorsan megtekinteni és megvenni! X. Y.

E háznak vételára alig egy harmadát teszi ki a békebeli évi jövedelemnek. Emel eklatánsabb dokumentumát aligha lehet adni annak a leírhatatlan válságnak, amely egyre nagyobb mérvet ölt Bécsben.

## Csaló francia gróf.

Letartóztatás a feleség betegága mellett.

(Páris, okt. 10.) A párisi rendőrség tegnap letartóztatta a francia arisztokrácia egyik előkelő tagját, akit felesége betegága mellől vittek a fogházba. Az érdekes letartóztatás előzményei a következők: Gróf de la Roche Lambert, a francia arisztokrácia egyik fiatal és szegény tagja nem volt képes az életben boldogulni. Kis vagyonát a börzén elvesztette és így kenyérkereset után kellett néznie. Irodát nyitott és ügyvédi táblát csináltatott. Csakis adóüggekben járt közbe és összekötetése révén nagy klienturát is szerzett. Ekkor pecsétet csináltatott, amely föléletes mása volt az adóhivatal egyik pecsétjének és ezzel bélyegezte le a kérvényeket. Az illetékeket az adóhivatal helyett természetesen ő szedte be. Azonban a rendőrség hamar rájött a csalásra, mielőtt a gróf nagyobb vagyont gyűjthetett volna. A gróf megtudta, hogy a rendőrség figyeli, szép, fiatal feleségét Párisban hagyta és megszökött. Megtakarított pénzéből utazgatott a Kontinensen, amikor meghallotta, hogy a felesége súlyos beteg. Azonnal Párisba utazott, nem törődve a rá váró kellemetlenségekkel. A visszatérésről a rendőrség is tudomást szerzett és de la Roche Lambert grófit a felesége ügya mellett tartóztatta le. Az eset nagy feltűnést keltett az arisztokrácia körében.

Ha szép akar lenni, használjon  
Kulka-féle Lillomtej-orómet, Lillomtej-  
szappant és Lillompuvert.  
Kapható kizárólag: Városi gyógyszerár a „Fekete Sár”-hoz, Timişoara, Szt. György-tér. 502

## A két árva.

II. része ma utóljára az aradi APOLLO-ban

Legjobb gyermekápoló Höfner 1. számú gyermekhintőpora, Höfner Baby-orome. Raktárak Aradon: Vojtek gyógyszerár

**BORNSTEIN photo-salon,** **ARAD,** készít elsőrangú kivitelű fényképeket és fényképnagyításokat. (uj Neuman-ház)

**NYILTÉR.**

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

**MEGNYILT**

a legmodernebb női fodrász, manikűr és cozmical szalon, Lujza kisasszony vezetése mellett, Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 3. sz. alatt. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok tisztelettel **ELEONORA.**

**Köszönetnyilvánítás.**

Mindazoknak, kik felejtetlen drága jó férjem és édesapám

**néhai Grabner Károly**

1. hó 18-án végbement temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, csokrot helyeztek, részvétiük kifejezésével mély bánatunkat ezúton is nyújtani igyekeztek, fejezzük ki hálás köszönetünket, különösen pedig az „Aradi Ipar és Népbank” igazgatósága és tisztviselő karának.

Üzv. Grabner Károlyné és fia.

328

**Köszönetnyilvánítás.**

Ösmerőseimnek, nemesszivű jóakaróimnak és a közreműködőknek, akik drága halottam temetésére összegezt adományoztak, ezúton fejezem ki hálás köszönetemet.

Schvéger Ferenc.

5950

Zairos bőrök, barkás sima és vikszosbőrök, olcsó talpak és szattyánok **TAFROV SEBESTYÉN** bőrkereskedésében. Villamos Állomás mellett. Bal. Regele Ferdinand 52.

**Hatóságilag engedélyezett CURIER VÁLLALATI**

Utlevelekre visumot 36 óra alatt 5956 szerez és megbízásokat felelőség mellett intéz el. Futár naponta indul Buouresti, Cluj és Timişoarára. Gyűjtőhely: OCTOGON dohánytözege, Arad.

**Olcsóbb a hus!**

Marhahus kg.-ja 24 és 26 lejért

Marzsinyán Trajánnál Arad, Str. Matei Corvin (Hunyadi-u.)

**Erdélyi Élet**

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével. **Olvasza és terjessze!**

**APRÓ HIRDETÉSEK.**

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetői ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szöveget, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

**Alkalmazás.**

JÓ OSALADBÓL való, intelligens kisasszonyt keresek 12 éves leánykámhoz. Képezdét végzetten, vagy románul tudók, olónyben reszesülnék. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 900

ROMÁN-MAGYAR levelző könyvelőt keres „Romecar” Arad, Str. Bratianu 3. 5946

VARRÓLEÁNYOK felvételnek Plesz Gyula női divatruházában Arad, Str. Col. Pirici (Vörösmarty-ucca) 3. 5942

KERTÉSZETI főiskolát végzett, a kertészet minden ágában jártas, absolut megbízható fiatalember intelligenciájának megfelelő foglalkozást keres. Cime: Seidel Mihály Szekesfehervár. pályaudvar. Magyarország. 5953

TAKARITÓNÓ felvételük. Steiner Arad, Bul. Carol 37. II. 13. 5957

VARRÓGÉP MŰSZERESZT keres Singer Bourne & Co. Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 17. Fizetés megegyezés szerint. 15.102

ELSŐRENDŰ női ruhavarrónő, aki budapesti szalonokban dolgozott, házakhoz ajánlkozik. Cime Wallinger hirdetőjében Arad. 15.102

**Vétel és eladás.**

NAGY ÜSTHÁZ üsttel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 600

ELADÓ SZÓDAGYÁR teljes felszereléssel. Simandán Péter Macea. 5947

SZÖRMÉK, perzsa és egyéb szőnyegek, villamos üzemű porszívó gép, szalonok, antik szekrény, kredenc, szekrények, könyvszekrények, íróasztalok, asztalok, börgarnitúra, óra, fotelek, gyermekágyak, gyermekkoscsi, frakk-olóny, sapátok eszlárok, lámpák, scheslon terítők, dísz tárgyak, kőzímunkák, asztalnémetek, ezüst órák, nyakék, fülbevalók. stb. eladók. Arad Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

EGY 6-8 HP. stabil benzín motor és egy 60 Amperes 65 Voltos dynamo. mindkettő kitűnő és üzemképes állapotban, bármikor kipróbálható, külön-külön is azonnal eladó. Apollo mozgósínház Szilágysomlyó. 5948

HAZTARTÁS, magyar asszonyok közlönye, Kürthy Emilné szerkesztője. Az 1910-1911. évfolyamát fizve, vagy bekötve megvenném. — Bogozy Antalné, Paulis. 5952

MADÁRJÁVOR betétes, világos körísta LEÁNYSZOBA (ágy, éjjeli-szekrény, tolette, szekrény) jutányosan eladó. Arad, Str. Eminescu 6. I. 5. 5956

BIZOMANYBA VESZÉK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámba, szőnyegek, ezüst, mü, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket, lehrneműket, szörmöket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em jobb. 1000

COMISSIOBAN, Arad Bulev. Regele Ferdinand 6. I. em. balra eladó díófa hálószoza, kerek ebédő asztal, ovális asztal, íróasztal vadnatui, perzsa és fűtő szőnyeg, brcitschwanz-sál, nyest gallér, stb. 5825

KITUNÓ HANGU wicni gyártmányu, fekete, keresztthuros, pianino eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 16.062

**Üzletek.**

BRANDT ISTVÁN, bádogos, vízvezeték berendező az Aradi Közlöny mellett. 10.139

BEVEZETETT üzlet a főtér leforgalmasabb részén berendezéssel és áruval, elköltözés miatt előnyös üzletési feltételek mellett azonnal átvehető. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 5954

JÖMENDELŐ kereskedelmi vállalat ügykörének kibővítéséhez agilis társ ke restetik. „50.000” című ajánlatokat Wallinger hirdetője Arad továbbit. 15.101

**Oktatás.**

FRANCIA, ANGOL órákat vennék perfect nyelvtanárnőtől. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 3009

**Ellátás.**

KÉT uricsaldból való I-III. osztályos tanulókat, ahol zongoraoktatásban is részesülhet, felveszek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10.139

**Kereskedők figyelmébe!**

Külvárosban nagyforgalmu fűszerüzlet és korcsmával bíró sarokház. 3 parkettás, cserépkályhás, eszlingeni rollós, modern lakással, raktárakkal, betonozott pince, gabonapadlás, nagy gazdasági udvar, nagy uccai frontál bíró, házhelelyeknek parcellázható gyümölcskerttel, 800 □-öi területtel, 500.000 lejért eladó. Egész ház és üzletek átadó. — Megbízott URANUL-IRODA Arad, fűpostával szemben. 16.062

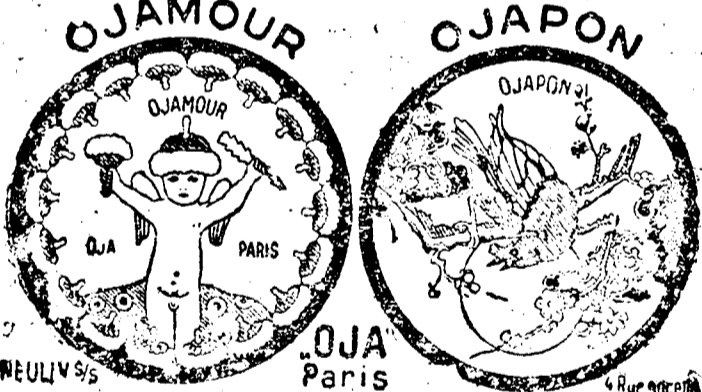
**Rösz villanygégek becserelese!**

ujakra ráfizetéssel, üveg- és porcellán-tárgyak szakszerű ragasztása, ablak-üvegezés, képkeretezés 20% napi áron alól. Külön ragasztó is kapható Aradon, SCHWARTZ üveges, Piafa Plevnel 1. (Árpád-tér.) 5959

**Eladó**

Arad, Str. Fabriciei (Gyár-u.) régi 7. számu marosparti részen 8 háztelek. Ugyanott bérebeadó egy malomépület, esetleg gyárüzemnek megfelelő. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ULTIMELE CREATIUNI PARISIENE  
**PUDRELE**



Biroul: „S. A. Oja”, Bucuresti, Şerban Voda 115.

**WEISZ LIPÓT** fotószalonja, Arad, Str. Bratlanu 12, (Weitzer J.-ucca 10.) Gyermek portait és interieur felvételek a legszébb kivitelben eszközöltetnek.

**Tőkebefektetésre** különösen alkalmas magán, bér, gazdálkodásra alkalmas házak elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal, olcsón vehetők Wallinger-iroda utján Str. Unirei Fábán 13

Itt az ősz, mindenkinek szüksége van őszi és téli ruhára és kabátira, sok pénzt takarít meg, ha ruha és harisnya szükségletét divatruházában ARAD, Strada Bratianu 2. (Weitzer János-ucca) szerzi be. — Harisnya 25 lejtől 140-ig.

**Bucuresti pipero szappangyár** azonnali belépésre **mestert keres,** aki ért a pilligepekhez és a pelotezához. Ajánlatok Bucuresti, Prelangirea Popa Nan 15. szám alá küldendők. 5949

**Golyós csapágy**

automobilok, rosták, Máv. eséplőgépek részére és mindenféle ipari gépeket 5642 **JAVIT** különlegességi **PESCHL**, szaküzem BUCUREST, Str. Gen. Berthelot 29.